

NÉMETBÁNYA KÖZSÉG TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVE

Összeállította:

Müller János főépítész

Közreműködött:

Kiss Albertné

Felhasználtuk:

Lakossági javaslatok

Németbánya Településrendezési Eszközei

NÉMETBÁNYA

Németbánya Község Önkormányzata 8581, Németbánya, Fő tér 3.

TARTALOMJEGYZÉK

Németbánya Község Településképi Arculati Kézikönyvéhez

1. Bevezető, köszöntő.
2. A település bemutatása, általános településképi településkarakter.
3. Örökségünk, a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek.
4. A településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása.
5. Építészeti műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők.
6. A településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutatók, közterületek településképi útmutatója, utcák, terek, közparkok, közkertek, zöldfelületek kialakítása.
7. Jó példák bemutatása: épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása.
8. Jó példák bemutatása: sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések.
9. Mit várnak a könyv összeállítói a Kézikönyvtől.
10. Felhasznált irodalom.
11. Melléklet

1. BEVEZETÉS, KÖSZÖNTŐ.

Minden település lakójának, odaérkező vendégeinek, ott üdülőknél természetes igénye,

hogy ott jól érezze magát. Ehhez elengedhetetlenül hozzájárul épített és természetes környezete, a településképe, a település általános arculata jelenleg is biztosítja ezt az általános igényt. A település fejlődését, településszerkezeti alakulását a Településfejlesztési Konceptió és a Településrendezési terv határozza meg. Ugyanakkor a település fejlődik, változik. Nem mindegy, hogy a változások milyen irányban történnek.

De lényegesen változtak a település rendezésére és az építéssel kapcsolatos rendelkezések.

Ezek nem teszik lehetővé, hogy a lakosság, ill. Önkormányzat befolyásolhassa az építéssel kapcsolatos folyamatokat. Fontos tehát, hogy ezt a folyamatot-elsősorban a településképe alakulását - Önkormányzatunk kézbe vegye és a lakosság hathatós közreműködésével irányítsa.

A településképe alakításához, a meglévő értékek megőrzéséhez új és remélhetőleg hathatós eszközhöz jut minden település. A 2016. évi LXXIV. tv. rendelkezik a településképe védelméről az elkészítendő *Településképe-védelmi rendelet* megalkotásával. A Rendeletet a *Településképi Arculati Kézikönyv* alapozza meg.

A Kézikönyv a település hiteles tükröi. Tükrözi a készítőket és a lakosság elképzeléseit, lakókörnyezete, épített és természeti környezete iránti elkötelezettségét. Ezt úgy értük el, hogy elsősorban nem idegenekkel/ tervezőkkel készítettük el, hanem a települési főépítész irányításával, néhány- a települést jól ismerő és elkötelezett –állampolgár segítségével és a lakosság bevonásával készült. Ezzel biztosítható, hogy úgy alakuljon a település arculata, ahogyan a helyiek szeretnék látni. Ezzel megőrizve a település sajátos jellegét.

Másik, fontos cél volt, hogy az építkezőknek, tervezőknek segítséget nyújtsunk elképzeléseik megvalósításához, ill. munkájához és megakadályozzuk a nem kívánatos folyamatokat. De hasznosan forgathatja mindenki, akit érdekel a település, ill. közvetlen lakókörnyezetének képe, környezeti kultúrája.

Köszönetet kell mondani a Kézikönyv készítőinek és mindazoknak, akik javaslataikkal, észrevételeikkel segítettek az elkészítésben.

Ujvári Szilvia
polgármester

+

2. A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA.

Általános településkép, települési karakter.

Németbánya a Magas Bakonyban a kanyargós Bittva patak hangulatos völgyében fekvő, részben erdők szegélyezte, csendes település. Közigazgatási területe 1219 ha. Belterülete 28,1 ha. Állandó lakóinak száma 89 fő.

A település története.

A település története 1753 évre és Kostajger Mihály német „üvegbányász” vezethető vissza. Az üveghutát ellátó bánya körül telepedtek le a német származású munkások. 1780-ban megszűnt az üzem. A munkások a földesúr nyomása ellenére is helyben maradtak és földműveléssel, állattartással, kézműiparral (zsindegy, faszerszámok) kezdtek foglalkozni. 1945 után 200 főt telepítettek ki. Lakóinak száma fokozatosan csökkent a jelenlegi 89 főre. Közben kedvelté vált a település és nő az üdülők száma.

Műszaki infrastruktúra-ellátottság.

Ivóvíz hálózat a település teljes területén kiépült.
Szennyvíz-csatarnahálózat nem épült ki. Helyi megoldásokra van folyamatban pályázat.
Elektromos energia-ellátás a település területén megoldott. A transzformátor kapacitása és a vezetékhálózat teljes egészében leterhelt. bővítése.
Földgáz.....

Humán infrastruktúra-ellátás.

Alapfokon megoldott. A hiányzó intézményi szolgáltatásokat Bakonyjákó biztosítja.

Településszerkezet.

Németbánya a változatosan kanyargó Bittva patak völgyében települt egyutcás (Kossuth L.u.) szerkezetű, néhány kisebb kiágazással.

Az érvényes településrendezési terv a domborzatot követő utcahálózattal bővítené a települést. Szakmai szempontból ez megfelelő megoldás lenne, de valószínűleg eltúlzott a tervezett fejlesztés.

Beépítési módja jellemzően oldalhatáron álló, utcavonalra, vagy minimális előkerttel épült, Az újabb beépítések szabadon állóak, változó előkerttel.

Építészeti megoldások, értékek.

A vélhető eredeti építészeti megoldások csak kis részben fedezhetők fel. Építészeti értékük viszonylagos, de a védelemnél nem elhanyagolható. az egyébként figyelemre méltó épületek nem alkotnak összefüggő, utcakép alkotó egységet. ezt akadályozzák a kedvezőtlen átépítések, bővítések, néhány új épület.
A településközpont kialakítása és az új épületek, felújítások, bővítések a település

léptékéhez és hangulatához jól igazodó együttest jelentenek. A teresedés jól jelöli ki a terület jellegét, funkcióját: kereskedelmi, igazgatási, vallási, találkozási központ (agóra). Az új épületek egy része- bár nem követi a hagyományokat- elfogadható, vagy jó színvonalú.

Belterületi zöldfelületek.

A település belterületének zöldfelületi aránya viszonylag alacsony, de a közvetlen környezet-tel való „együttélése” ezt a hiányt pótolja. Néhány tájidegen díszfa mellett a tájhoz hasonló lombos növénye és örökzöldek jellemzik a belterület flóráját. A telkek zöldfelületi aránya változó.

Külterület szerkezeti összetétele.

A külterületnek a települést övező része komolyan és kedvezően befolyásolja a településképet. Az Ény-i részen mezőgazdasági területek, a többi irányban erdők szegélyezik. Településképi szempontból közvetett érték a környező nagy területű erdőség kirándulási, rekreációs, vadászati lehetőségekkel. Különös érték a Pisztrángos tó.

Fentieket összevetve Németbánya kellemes településképpel és környezettel rendelkező csendes és állandó lakásra, valamint üdülésre alkalmas, kedvelt település a stresszes világból menekülő ember „búvóhelye”

A hely szelleme.

A fentiekben bemutattuk a települést, mint egy darab, körülhatárolt teret mindenféle szempontok szerint. E könyv céljai és szelleme ennél többet akar bemutatni, sugallni, amit leginkább Hamvas Béla szavaival tudnánk kifejezni:

*A helyet nem szabad összetéveszteni a térrel. a tér mindig geometriai ábrá, a hely mindig festmény és rajz, és nincs belőle több, mint az az egy.
A helynek nem csak fizikája, hanem metafizikája is van és nem csak látvány, hanem GÉNIUSZ*

ÖRÖKSÉGÜNK, ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek.

Németbánya mint település értékét egyes, különböző értékeinek összessége adja. Építészeti település-szerkezeti és táji adottságai, hagyományai együtt eredményezik a település kellemes, értékes összképét.

A hagyomány a közösségtapasztalatainak átadása az új és mindig újabb generációnak, a már felhalmozott értékek hordozója. A hagyomány a múlt értékeinek beépülése az új, tőle különböző értékekbe (dr.Tóth Zoltán)

Építészeti értékek.

A korábbi vizsgálatok az alábbi épületeket javasolták helyi értékvédelemre:

1, 123, 11162, 17, 18, 20, 21, 23/2, 24/2, 27, 29, 33/1, 88/2, 71/1, 68, 67 hrsz.

Javasolható még: Kápolna a Főtéren.

Hagyományos lakóház

A kápolna nagyban emeli a település általános építészeti színvonalát

Kossuth L.u. 29. Eredeti állapotában helyre-állított lakóház

Kulturált közösségi tér

Hitelesen felújított népi lakóépület

Izelítő a település gazdag hagyományaiából

Országos védelem alatt álló épület: nincs a településen.

Egyedi tájértékek.

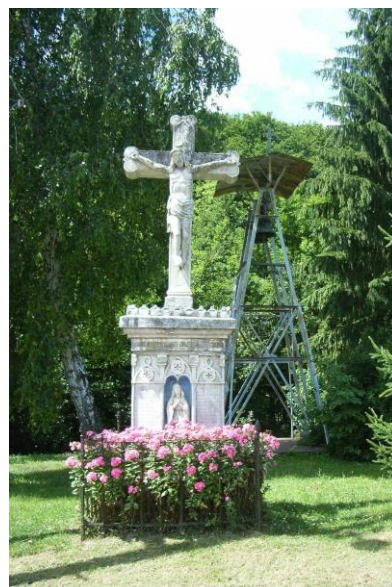
1. A belterületi határnál lévő Szt. Antal szobor és 4 db. magas kőrís.
2. Kossuth L.u.24.sz. telken lévő facsoport (18 hrsz.)
3. „ 33.sz. „ lucfenyő-csoport (108 hrsz.)
4. „ 36.sz. „ szelídgesztenye (24/4 hrsz.)
5. A főteret határoló fenyőfasor (8 db.)
6. 74/2 hrsz. telken, közterületen lévő facsoport (8 db.)
7. 39 hrsz. telken álló öreg fa.
8. 56/1 hrsz. telken tenyésző vegyes állományú fenyő csoport.
9. Bitva patak teljes hossza a belterületi szakaszon..
10. Pisztrángos tó.

Szt. Antal szobor

Pisztrángos tó

Kitelepítési kereszt

Régészeti lelőhelyek.

Németbánya területén nem található, de a szomszédos Bakonyjákóhoz tartozó bezárt bauxitbánya gazdag régészeti leletekben. A feltárás jelenleg is folyik.

A bánya madártávlatból

Dinosaurus

4. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ, ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA.

Németbánya az erdők, dombok között meghúzódó, lényegében egységes település-szövet. Ennek ellenére érdemes az árnyalatokban, hangulatokban, apró, de jellemző részletekben mozaikszerűen különböző részeket egymástól elkülöníteni, mint egy élő szervezet részeit annak figyelembe vételével is, hogy *a település történelmi képződmény*

Mintegy finomhangolva funkcionális, településszerkezeti és településképi szempontból az alábbiak szerint határoltuk le a település területét.

1.Központi településrész. (a település súlypontjában)

- Németbánya igazgatási, társadalmi, kulturális központja.
- Idegenforgalmi eligazító hely.
- Különböző rendezvények fóruma.
- Kulturáltan megoldott főtere a településnek.

2.Történeti településrész. (A Kossuth L. u. Ny-i bevezető szakasza a Fő térig)

- Lényegében lakóövezet.
- Az utca változóan ívelt vonalvezetése teszi izgalmassá az utcaképet.
- Valamennyi hagyományos és védendő épület itt található.
- A településrész értékét nem az új és átépített épületek adják, hanem a viszonylag harmonikus utcakép, melyet az eredeti és hitelesen felújított épületek gazdagítják.

3.Településrész. (A Kossuth L.u. Fő tértől a település É-i határáig eső szakasza az utca jobb oldalán)

- Lakóterület.
- A földszintes épületek színvonala vegyes, kiváló építészeti színvonalú épület nem található a néhány hagyományos épület mellett.

4.Településrész. (A Kossuth L. u.-tól Ny. és Ény-i irányban elszórtan épült épületek)

- Az új épületek általában nem követik az építészeti hagyományokat.
- Az épületek elszórt elhelyezése miatt településképi egység nem alakulhatott ki.

5.Településrész. (A Kossuth L.u. Ny-i oldala)

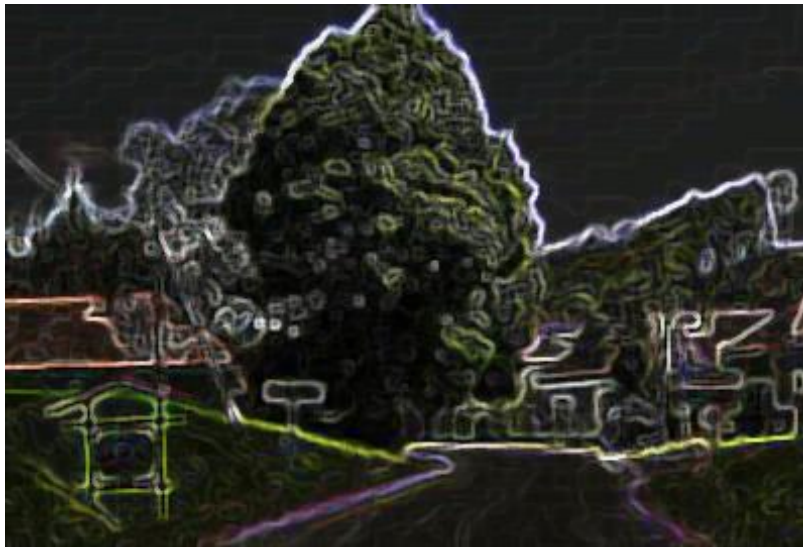
- A változó domborzatú, részben természetes állapotú terület zöldterületi értéket jelent.
- Az utcával határos sáv rendezetlen kiskertekkel, melléképületekkel.

6. Területrész. (A település D-i részén, a központból kiinduló út mellett)

- Kialakulóban lévő lakóterület.
- Jellemzői még nem alakultak ki.

7. Településkapu. (Bakonyjákó felőli bevezető szakasz)

- A település arculatának időben és térben haladva szerencsés előkészítője a több száz méteres lombkoronás útszakasz.
- Paradoxon, hogy a térbeli érkezés az elmúlással, a temetővel párosul. De annak kulturált megjelenése, gondos fenntartása eszmeileg bevezet a település különleges hangulatába.
- A tényleges településkapu az utcának egy kellemes balra ívelésével valósul meg.

6. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA.

Épületek, építészeti részletek (ajtók ,ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása.

A példák részben saját településről, részben más településekről, ill. szakirodalomból származnak.

Épületek.

Hitelesen átépített épület. Tömegében és részleteiben is jól megfogalmazott megoldások, anyagok és színek.

Jó példa a hagyományos, eredeti tömeg és részletek megőrzésére.

Egy megyei tervpályázat nyertese

Devecseri iszapkatasztrófa után épült

Helyi anyagok felhasználása (kő, fa)

Eredeti elemek, formák felhasználása

Piros cserép, fehér falak – idilli falukép a pusztítás helyén

2010 októberében, az egész országot meg-
rázó árvízi pusztítást követően, újabb ka-
tasztrófától volt hangos a sajtó. A helyszín
ezúttal Nyugat-Magyarország, Devecser
és Kolontár a „vörös iszap tenger” partján
a MAL Magyar Alumínium Termelő és Ke-
reskedelmi Zrt. jóvoltából. Az iszap áradat
elképzelhetetlen méreteket öltött és a néhol
2 méteres magasságban hömpölygő lúg
számos épületet lakhatatlanná tett.

kívántunk készíteni, hanem hagyományos
formai elemekből építkező, egyedi arcú, har-
monikus kialakítású, egymáshoz illeszke-
dő épületek sorát szerettük volna létrehozni.”
– mondta el Turi Attila, a munka vezetője.

Azonos anyaghasználat, téglák, natúr vö-
rös tetőcserép, fehér vakolat, fa fedélszék,
és tradicionális népi építészeti megoldások
(pl. tornác) összhangja ez a kortárs idilli ma-
gyar falu. A tervezőknek, illetve a Kós Károly
Egyesületnek igen pontos és határozott el-
képzelése volt a tetőcserepek anyagát, színét

és formáját illetően. Már
korábbi projektek során is
megfogalmazták, hogy a
tetőcserép anyaga kizáró-
lag kerámia lehet, valamint
fontos szempont az adott
térsg hagyományait kö-
vető forma. A Creaton ter-
méke mellett szóló érv volt
a kiváló minőség mellett,
az 50 évre szóló garancia,
valamint természetesen a

mekkel, kielégítve a mai kor minden igényét
az alaprajzi kiosztás s a technológia terén,
létrehozva egy fehérre vakolt, piros tetőcse-
repes utópia falut, ahol azonos társadalmi
struktúrában mégis magasabb életminőség-
ben élhetnek az emberek.

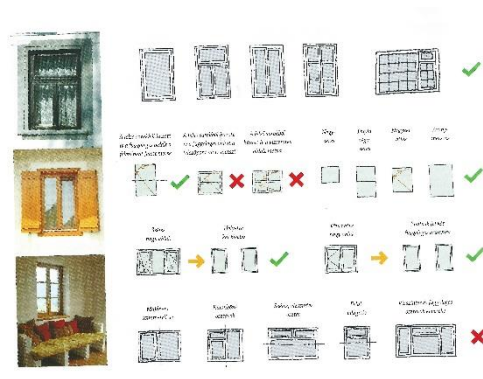
A Kós Károly Egyesülés Vándoriskolája által
életre hívott, Újratervezés című, a budapesti
Szent István Bazilika Lovagtermében megte-
kinthető kiállítás ráirányítja a szakma és az ér-
deklődők figyelmét a felsőszolcai, devecseri,
valamint a hasonló mértékű újjáépítésekre.

*Devecseri iszapkatasztrófa után épült lakóházak: harmonikus utcakép, hagyományos
formák, anyagok és részletek*

Kapuk, ajtók

Ablakok

Kerítések

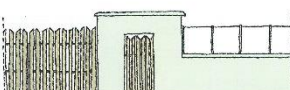
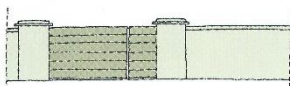

Hagyományos falazott kerítések fa kapuval

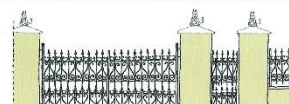
Kőfalak, kerítése

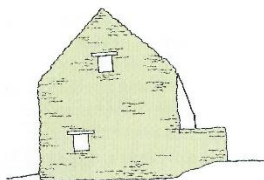
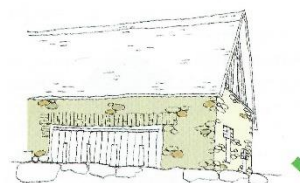
A kő alkalmazása illik a helyi szokásokhoz.

Hagyományos, egyszerű kapuk, kerítések

Tájiidegen, új „tűzépbarokk” formák

A hagyományos építészet őszinte és egyszerű. Ezek olyan értékek, melyeket az új épületeknél is érdemes megtartani.

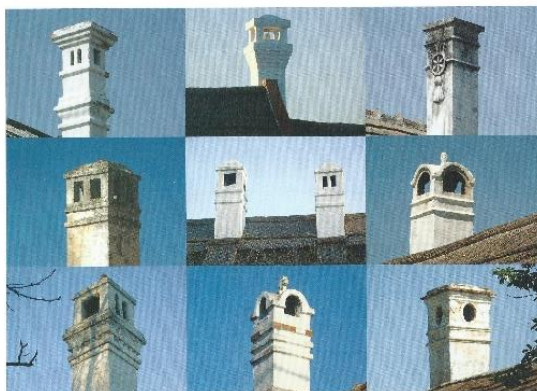
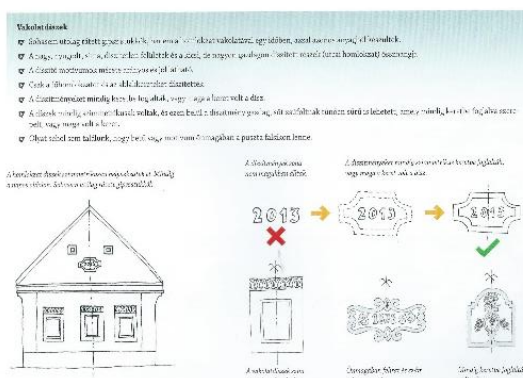
Kőlabazat

Önkényes felületek

Egyszerű, természetes anyagok. A környezethez alkalmazkodó megoldások.

Részletek

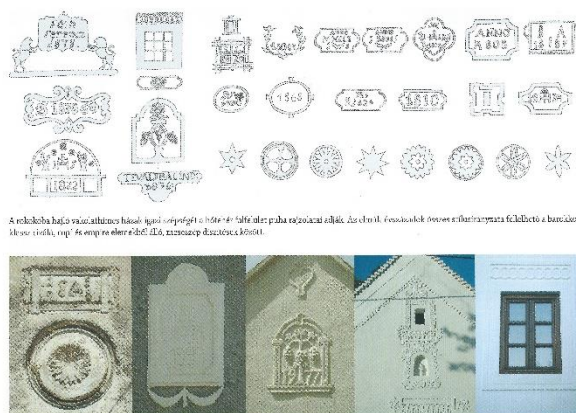
79

Vakolatdíszek

Kéményfejek

Hagyományos anyagok, formák, építészeti elemek

Oromfal-változatok

Homlokzati felületek hagyományos formákkal

7. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA.

Sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések.

Reklámhordozók.

„Postaláda”

Utcabutor

Utcabutorok

Buszváró

Kilátó

***MINDEN TELEPÜLÉS EGYEDI, SZEMÉLYES ÉS
MEGISMÉTELHETETLEN, EZÉRT JOGA VAN AZ ÉLETHEZ***

5. A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSÁRA

VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK.

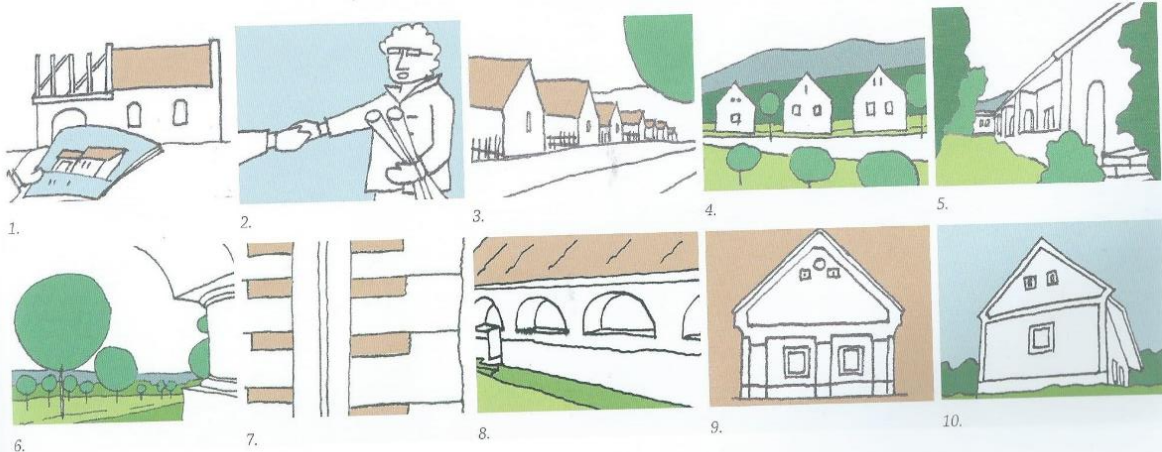
Németbánya lakói, patriótái, vezetői tudatában vannak településük értékeiben, ismerik a jövőbe vezető helyes utat. Mégis egy sajátos szempontból, a települési létet/jólétet lényegesen befolyásoló település-arculat szempontjából hasznos néhány gondolatot összegezni

Az alábbiakban találhatók a település egészére általános, ill. egyes területekre vonatkozó egyedi ajánlások.

Ehhez érdemes segítségül hívni Meggyesi professzort, mint a település-rendezésben a legilletékesebb szakembert:

1. Mielőtt új épületet tervezel, kétszer is gondold meg, hogy a régit nem lehet-e felhasználni!
2. A tervezéssel építéssel bízzál meg!
3. Ne feledd, hogy az építés közügy is!
4. Próbáld alkalmazkodni a kialakult beépítéshez és utcaképhez!
5. A telek beépítésénél ne csak házban, hanem udvarban és térfalakban is gondolkozzál!
6. Az udvart úgy tervezd, mint a házat: olyan helyiségekről van szó, amely fölül csak a tető hiányzik!
7. Az oldalhatáron álló beépítést ne a szegénység, hanem a józanság és a kulturáltság jelének tekintsd!
8. Használd a hagyományos környezetkultúra elemeit: a tornácot, a falazott kerítést, a tetőfeljárót, és töltsd meg új tartalommal!
9. Az épület homlokzatánál alkalmazd a harmonikus arányrendszer törvényeit!
10. A kevesebb több: az egyszerűség nemessé tesz!

(dr. Meggyesi Tamás egyetemi tanár / Települési kultúránk című tanulmány – 1990.)

A/. Településszerkezet.

Németbánya történetileg a patak völgyébe települt. Az így kialakult utcavonal enyhe ívekkel tagolt vezetése adja a település hangulatát. Ennek megőrzése a telekszerkezettel, beépítési módokkal együtt alapvetően fontos.

A rendezési terv szerinti fejlesztések szervesen illeszkednek a település fentiek szerinti vázához. Sajnos a területileg szétszórt építkezések egyenlőre nem tudnak kompakt egységet az ősfaluval. A 4. és 5. terület egység körüli zöldterületek megőrzendők, mert ezek a település kialakult szerves részei. Ennek megőrzése a telekszerkezettel, beépítési módokkal együtt alapvetően fontos.

B/. Építészet.

Ívelt utcavezetés

Általánoságban az átalakításoknál, felújításoknál, foghíjbeépítéseknél a hagyományos *építészeti formákat, tömegeket* kell alkalmazni. Az új épületek építésénél a fentiek szellemiségéhez kell ragaszkodni.

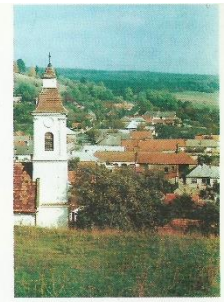
Homlokzati felületek kialakításánál a visszafogott színeket kell alkalmazni. A 2. és a 3. terület-részekén mindenképpen javasolt a hagyományos technikák alkalmazása: fehér, törtfehér sima, meszelt, ill. hőbörcsös felületek, vakolat-diszítések. Példaként tekintendők a hitelesen felújított épületek.

Idősgláz
Homlokzati részlet

Hőbörcsös
Homlokzat

Ős
Látvány

Balekmező
Felújított ház

Ős
Festett falurészlet

Néhány gondolatébresztő kép

Szentbékáll

Hegymagas

Vörösmát-dűlő

Köveskál

Hegymagas

Balatonkál

Különböző tájakról hozott ötletek

Jó arányú, hagyományos „hangulatú” új és hitelesen felújított régi épület

Foghíjbeépítéseknel az alkalmazkodás elvét kell alkalmazni: építménymagasság, épületszélesség, tetőforma, homlokzati színek és felületek.

A település területén csak *magastetős* épületek építhetők. A tetők hajlásszöge $40-45^{\circ}$ legyen.

Tetőfedésül kis elemes(cserép), ill. a 4.-és 6. területeknél az ezt leképező lemezfedés ajánlott piros, ill. a barna árnyalataiban. A színeket a környezet figyelembe vételével kell megállapítani.

Az utcai homlokzaton elhelyezendő vezetékeket építészetiileg megtervezett módon kell elhelyezni. ill. a hátsó homlokzaton.

A kerítések a Kossuth L. u. teljes hosszán fából készüljenek lábazat nélkül, vagy max 40 cm. magas lábazattal. Az új beépítésű területeken max 1.8 m. összmagasságú legyen a kerítés max. 50 cm. magas kő, vagy vakolt lábazattal. Felépítménye fa, vagy esztétikus kivitelű vas-elemek.

A Kossuth L. u. teljes hosszán faház nem építhető, konténer-ház nem állítható fel.

*A település arculatának megtartása érdekében meg kellene akadályozni a település léptékéhez, arculatához nem illő, sőt azt nagy mértékben romboló tájidegen *kastélyok* építését.*

Helyes út, ha a népi építészet szellemében történik az épületek építése, átépítése, felújítása.

Az, amit népi építészetnek nevezünk, az emberi hajlék-készítésnek korántsem idejét múlt módja. Ellenkezőleg. Építési elvei örökzöldek, mindig is használhatók lesznek, mert népi építészetünk elvei mélyen bennünk gyökereznek: istenadta, kitörülhetetlen ősképek. (Krizsán András)

C/. Közterületek kialakítása.

Közterületek a településszerkezet meghatározói és az élet fontos színterei. Mindennapi életünk egyrészét az utcákon, utakon töltjük. (közlekedés) Az utcák szerepe még, hogy szerkezetileg össze-fogják a település elemeit.

A terek a közösségi ünnepek színterei (ünnepsége, szabadtéri koncertek) Ezért azok kulturált, funkcionálisan is megfelelő kialakítása, fenntartása alapvető fontosságú közérdek. Ezt minden korábbikorszakban, minden kultúrában felismerték és a köz (közösségi) tereket célszerűen és igényesen alakították ki. A tereknek mindig volt szakrális jelentősége. Az ott elhelyezett jelekkel (szobrok, emlékművek) humanizálták a település e fontos helyét.

A közterület *mindenkié* .Itt mindenki otthon van. Ezért kialakítása, használata, gondozása alapvető közérdek és településképi szempont.

Az utcák vonalvezetése adott és jellemzi a település arculatát. Azt tehát még vizuálisan sem szabad befolyásolni. Az út keresztmetszetek funkcionális kialakításával és folyamatos fenntartásával is kedvezően lehet a település arculatát befolyásolni: úttest, padka, vízelvezető árok, zöldsáv és járda természetes anyagokkal való kialakítása és folyamatos karbantartása.

A települések *terei, teresedései* különleges színfoltot, funkciót jelenthetnek településszerkezeti, arculati és funkcionális szempontból is. Ezért ezeket különös gondossággal kell kialakítani, gondozni. A település főtere betölti kiemelten fontos szerepét minden szempontból. A közterületek, utak be nem épített felületeinek is funkciót kell adni növény-telepítéssel, hirdetőfelületek, tájékoztató táblák, emlékművek, utcabútorok elhelyezésével.

A hirdető- és eligazító táblákat úgy kell megtervezni és elhelyezni, hogy ne zavarja a közlekedés biztonságát és az utcaképet. Állandó táblák mérete ne legyen 1m²-nél nagyobb és egymástól való távolságuk 50 m-nél kisebb.

Izlésromboló tartalmú, vagy grafikájú tábla és *óriásplakát* a település belterületén nem helyezhető el. A településen óriásplakát nem helyezhető el.

Információs táblákat, utcanév-táblákat egységes formában, megtervezetten kell kialakítani.

Amennyiben a jövőben *hulladékgyűjtő szigetek* elhelyezésére kerül sor, úgy azokat természetes anyagokkal, növényzettel takartan kell elhelyezni.

D/. Zöldterületek, zöld felületek.

Németbánya település maga egy kisebb zöld folt a Bakony nagy zöld tengerében. A belterület szaggatott zöld felületeinek egységes, összefüggő zöld felülete megvalósítható az alábbiak szerint:

- A be nem épített és nem burkolt felületeket növényzettel kell fedni.
- Ahol fizikailag lehetséges, legalább egyoldali fásítást kell elérni a régi és kialakuló utcáknál.
- A rendezési terv szerinti arborétum területét zöldterületként kell megtartani.
- A fák kivágását önkormányzati rendelettel szabályozni kell.
- A zöld felületek védelméről, rendszeres kezeléséről gondoskodni kell.
- A településképet meghatározó idős fákat védeni kell.
- A járda és vízelvezető árok közötti sávban cserjét, virágot kell telepíteni.
- Az előírt zöldfelületi arányt a telkeknél be kell tartani.
- Az új telepítéseknél őshonos növények telepítendőek. (Nemzeti Park listája)

A település rendelkezik meglehetősen sok védelemre érdemes fával. Ezek Önkormányzati rendelettel helyi védelem alá helyezhetők az alábbiak szerint.

- a Község belterületi határa előtt a szt.János szobor és az azt körülvevő 4 db. magas kőris.02/5 hrsz.
- Kossuth L u.24.sz. telken lévő fenyőfa csoport. (5db. fenyő, 18.hrsz.)
- „ 33.sz „ „ lucfenyő csoport (7 db. 108.hrsz.)
- „ 36.sz. „ „ szelid gesztenyefa (24/2 hrsz.)
- A főteret határoló fenyőfasor (88/2 hrsz.)
- A 74/2 hrsz-ú közterületen lévő fenyőfa csoport (8 db.)
- a 39 hrsz-ú „ álló öreg fa.
- Az 56/1 hrsz.-ú teleken vegyes állományú fenyőfa csoport.
- A Bittva patak teljes beleterületi szakaszán a kísérő növényzet.
- Külterületen különösképpen a Pisztrángos tó területe.

A kert-és tájépítéssel is építészeti és településképi alakító tevékenység. Ezért a zöldterületek kialakításánál mindenképpen vegyük igénybe táj-és kertépítész közreműködését.

E/. Településkapu.

A kapu nem csak bezár, hanem ki is tárul, fogadja az érkezőt. Az érkezőnek, hazaérkezőnek is itt van az első benyomása a településről. Ezért nem mindegy annak minősége. Németbánya esetén ide számítható az odavezető, hangulatos ívekkel rávezető lombkoronás közút.

A település-tábla előtt alkalmas helyen célszerű lenne egy kis megálló létesítése térképpel, eligazító táblával.

F/. Külterület, tájképvédelem.

A településkép, a település arculata annak keretében, környezetében jelenik meg. Fontos tehát a külterület minősége. Ez Németbánya esetében jó minőségben adott. Nem csak fizikai létével, hanem túrázási, pihenési lehetőségeivel is. A település É-i szélén, az erdő mellett volt egy vadles, ahonnan kiváló rálátás volt a településre. Célszerű lenne itt egykis pihenőhely létesítése kilátó megépítésével.

Direkt javaslatok, általános, mindenhol érvényes szabályozások tulajdonképpen nem adhatók építészeti, település-arculati szempontból. De a fenti javaslatok segíthetnek elindítani a gondolkodást abban az irányban, hogy a település lakói és vezetői hogyan tudják a környezetüket jól élhetővé tenni, ill. azt ilyen állapotban megtartani.

A településhez vezető út erdős, dombos környezetben

A település erdős környezetben

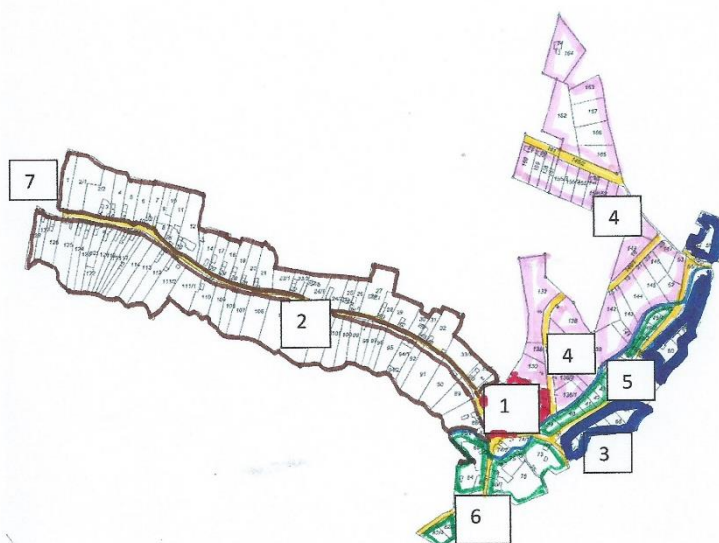
Erdei út

A települést övező erdők, mezők

MELLÉKLET

Németbánya Településképi Arculati Kézikönyvéhez

1. **Központi településrész.** (A település súlypontjában)
2. **Történeti településrész.** (A Kossuth L. u.Ny-i bevezető szakasza a Fő térig)
3. **Településrész.** (A Kossut L.u. Fő tértől a település É-i határáig)
4. **Településrész.** (A Kossuth L. u.-tól Ny-Ény-i irányban)
5. **Településrész.** (A Kossut L.u. Nyi-i oldala a patak partján)
6. **Településrész.** (A település D-i részén, a központból kiinduló út mellett)
7. **Településkapu.** (Bakonyjákó felőli bevezető szakasz)

Mit várnak/ remélnék a könyv összeállítói a Kézikönyvtől?

-hogy a Polgármesternek segítségére legyen a településképi vélemények kialakításában,

-hogy a képviselőtestület a település arculata alakításának ügyeiben képből legyen”,

-hogy a település lakói a könyv forgatása közben találják meg a módját lakókörnyezetük helyes alakításának, szépítésének,

-hogy az itt nyaralók annak a tudatában utazhassanak haza, hogy érezzék környezetük folyamatos változását, szépülését,

hogyan az ide érkezők szívesen érkezzenek ide máskor is,

-hogyan az építkező állampolgárok hasznosan forgatják majd a Könyvet,

-hogyan a tervezőket orientálja abban, hogy a település karakterének legjobban megfelelő tervet készítsenek,

-végül, hogy a Kézikönyv legyen ténylegesen „kézi”, azaz minél több embernek jusson a kezébe.